PWYLLGOR IECHYD A DIOGELWCH
PRIFYSGOL BANGOR

Cyfarfod: 20 Mai 2015

Presennol: Yr Athro P Spencer (Cadeirydd), Miss S Barnes, Mr H Ellis, Mr D Fordham, Mrs L Fowlie, Mr A Jones, Dr Ll Jones, Mr W Jones, Mrs M Lake, Dr J Latchford, Mrs L Meadows, Dr K Mundy, Mr D Owen, Mrs E Parry Williams, Ms E Riches, Dr H Roberts, Mr S Roberts, Yr Athro C Tully, Mr G W Jones (Ysgrifennydd).

Ymddiheuriadau: Yr Athro John Hughes, Mrs S Barbaresi, Mr R Dart, Ms C Monks, Dr L Murphy, Mr G Parry, Yr Athro D Shepherd.

461. Nodiadau Cyn y Cyfarfod:

Diolchodd y Cadeirydd i Mr Rhys Dart, Cyfarwyddwr Undeb y Myfyrwyr am ei gefnogaeth i iechyd a diogelwch ac am berfformiad Undeb y Myfyrwyr o dan ei arweiniad, a dymuno'n dda iddo yn ei swydd newydd. Penodwyd Mr Dylan Williams yn Gyfarwyddwr newydd Undeb y Myfyrwyr.

462. COFNODION

Cymerwyd fod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Chwefror 2015, wedi'u darllen, eu cadarnhau a'u llofnodi.

463. MATERION YN CODI

a) Cofnod 454 (b) Marwolaeth Drasig Ian Nicholls:
Mae'r Hawliad Sifil i'r digwyddiad yn parhau.

b) Cofnod 454 (d) Gynnau a Gynnau Ffug ar Eiddo'r Brifysgol:
Mae Rheoliadau'r Neuaddau Preswyl wedi cael eu diwygio i gynnwys dulliau gweithredu cliriach i staff Diogelwch wrth ymdrin ag arfau ffug neu arfau a amheuir.

c) Cofnod 454(e) Canllawiau i Aelodau'r Cyngor a Deoniaid Colegau:
Yn dilyn eu cyfieithu caiff y Canllawiau eu cyhoeddi yn haf 2015.

d) Cofnod 454 (f) Coleg Bangor yn Tsiena:
Cynhaliwyd cyfarfod gyda Dirprwy-Ddeon y Coleg, a benodwyd yn ddiweddar. Caiff y Llawlyfr Staff, a ddatblygwyd i roi arweiniad cyffredinol i staff Prifysgol Bangor sy'n gweithio yn Tsieina, ei gwblhau mewn pryd ar gyfer dechrau blwyddyn academaidd 2015-16.

e) Cofnod 455 (i) Radon:
Ni chafwyd unrhyw ganlyniadau peryglus o'r mesuriadau a gymerwyd Hydref 2014 - Ionawr 2015.

f) Cofnod 455 (iii) Bathodynnau Dosimetreg 32P:
Nid yw achos y darlleniadau cadarnhaol anghywir ar y bathodynnau wedi cael ei ganfod. Ers y digwyddiad hwn ni i fu unrhyw ganlyniadau cadarnhaol anghywir pellach. Caiff y mater ei fonitro gan Swyddog Diogelwch Ymbelydredd y Brifysgol.

g) Cofnod 456 (vi) Bioleg Synthetig:
Mae'r Swyddog Diogelwch Biolegol yn cadw golwg fanwl i sicrhau bod trefniadau priodol yn cael eu rhoi ar waith wrth i'r project ddatblygu.

h) Cofnod 459 Diwygio'r Polisi Iechyd a Diogelwch:

Ffurfiwyd Gweithgor i gynnal yr adolygiad 5 mlynedd o Bolisi Iechyd a Diogelwch y Brifysgol.

Cyflwynwyd adroddiad cynnydd i'r Cyngor a chytunwyd ymgorffori elfennau y gellid eu defnyddio o Ganllawiau drafft UCEA ar reoli iechyd a diogelwch i Bolisi Iechyd a Diogelwch y Brifysgol. Mae dadansoddiad bwlch yn cael ei gynnal ar hyn o bryd i gymharu'r ddwy ddogfen. Caiff y gwaith hwn ei adolygu gan y Grŵp Tasg Gweithredu Diogelwch cyn cyflwyno mwy o newidiadau i'r polisi.

464. POLISÏAU, ARCHWILIADAU AC ADRODDIADAU

464(a). ADRODDIAD IECHYD A DIOGELWCH BLYNYDDOL Y BRIFYSGOL

Rhoddwyd crynodeb o Adroddiad Iechyd a Diogelwch Blynyddol 2014. Adroddwyd y pwyntiau allweddol canlynol:

i. ***Damweiniau a Digwyddiadau:*** Adroddwyd am 47 o ddamweiniau a arweiniodd at anafiadau (adroddwyd am 61 yn 2013); roedd 36 o'r damweiniau yn ymwneud â staff ac 11 yn ymwneud â myfyrwyr. Cymerodd 8 aelod staff 1 diwrnod neu fwy o'r gwaith o ganlyniad i'w hanaf. Prif achosion damweiniau o hyd yw trafod llwythi a llithro, baglu a syrthio. Cafwyd 8 digwyddiad lle bu angen dilyn trefn adrodd RIDDOR yn 2014.

ii. ***Absenoldeb Salwch:*** Cofnodwyd 4.7 o ddiwrnodau absenoldeb salwch fesul aelod staff CALl yn 2014. Cofnodwyd 94 achos o Absenoldeb Salwch Tymor Hir, pan fo aelod staff yn cymryd mwy na 4 wythnos o'r gwaith. Achosion Cyhyrysgerbydol a Seicolegol sy'n parhau'n ddau brif achos absenoldebau tymor hir ac absenoldebau a ardystiwyd yn feddygol yn y Brifysgol. Mae ymchwiliad pellach yn parhau i achosion posib dros y cynnydd. **GWEITHREDU: Gwasanaethau IaD**

iii. ***Archwiliad Iechyd:*** Cafodd dros 180 o staff (gweithwyr llaw, cemegwyr ymchwil a staff technegol, gweithwyr ar shifftiau, rhai sy'n trin a thrafod bwyd, gyrwyr ar gontract, gweithwyr tiroedd a staff treialon ymchwil) archwiliad iechyd blynyddol i gefnogi eu hiechyd a chadarnhau nad yw eu gwaith yn achosi niwed iddynt.

iv. ***Larymau Tân yn Canu:*** Bu gostyngiad yn y cyfanswm nifer o achosion i 122; gostyngiad o 59 i 42 mewn Adeiladau Gweinyddol/Academaidd ac ychydig o gynnydd yn nifer yr achosion yn y neuaddau preswyl o 70 i 80.

v. ***Tanau:*** Cafwyd pedwar achos o ddigwyddiadau preswyl wrth goginio ac un tân bychan mewn Adeilad Academaidd / Gweinyddol a ddiffinnir yn ôl y meini prawf adrodd fel tân bychan. Roedd y tân mewn Adeilad Academaidd / Gweinyddol yn ymwneud â system cyflenwad pŵer di-dor (UPS) newydd y canfuwyd yn ddiweddarach ei bod yn ddiffygiol.

vi. ***Camau Gorfodi:*** Ni chymerwyd unrhyw gamau gorfodi yn erbyn y Brifysgol yn 2014.

vii. ***Hawliadau Sifil (Cysylltiedig ag Iechyd a Diogelwch):*** Gwnaed tri Hawliad Atebolrwydd Cyhoeddus a dau Hawliad Atebolrwydd y Cyflogwr yn 2014.

viii. ***Hyfforddiant Staff:*** Yn 2014 mynychodd 579 o staff gyrsiau hyfforddi a ddarparwyd gan neu drwy'r Gwasanaethau Iechyd a Diogelwch, gyda llawer mwy o gyrsiau hyfforddi'n cael eu darparu'n lleol ond heb eu cofnodi'n ganolog. Nodwyd yr angen i gadw cofnodion yn fwy holistaidd. **GWEITHREDU: Grŵp Tasg Gweithredu Diogelwch**

ix. ***Monitro Safleoedd Contractwyr:*** Ymgymerodd y Tîm Ystadau a Chyfleusterau â 223 Archwiliad Monitro Safle contractwyr yn 2014. Canfuwyd bod 87% ohonynt o safon uchel, bu angen rhoi rhybudd yn achos 9% ac yn achos 4% pennwyd bod enghreifftiau o dorri safonau gwaith yn ddifrifol. Mae gwaith pellach yn parhau yn y maes hwn i

adlewyrchu'r newid mewn deddfwriaeth. **GWEITHREDU: Grŵp Tasg Gweithredu Diogelwch/Ystadau a Chyfleusterau**

x. ***Asesiad Risg Iechyd a Diogelwch Corfforaethol:*** Diweddarwyd yr Asesiad Risg ar lefel Brifysgol hwn unwaith eto yn 2014; mae'n ystyried dros 50 o feysydd risg sylweddol a/neu drwy'r Brifysgol ac yn helpu i gyfeirio'r agenda gwaith. Roedd y gwelliannau'n adlewyrchu cynnydd / newidiadau i broffil risg. Dylid nodi y caiff Arddangoswyr Perfformiad Allweddol pellach eu datblygu dros y misoedd i ddod i alluogi gwelliannau wrth feincnodi. **GWEITHREDU: Grŵp Tasg Gweithredu Diogelwch / Gwasanaethau IaD**

xi. ***Asesiadau Risg IaD Coleg / Adran:*** Mae adolygiad o'r dogfennau hyn sy'n manylu trefniadau rheoli iechyd a diogelwch penodol yn y Colegau / Adrannau er mwyn cydymffurfio â gofynion gwahanol Bolisïau a Dulliau Gweithredu Iechyd a Diogelwch y Brifysgol wedi cael ei gwblhau ac mae camau gweithredu wedi eu nodi. Caiff adroddiad yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd ei ddarparu maes o law. **GWEITHREDU: Gwasanaethau IaD**

xii. ***NWWHSG:*** Derbyniodd ymdrechion y Grŵp Iechyd a Diogelwch busnes a chymuned rhanbarthol gydnabyddiaeth unwaith eto gan y Corff Cenedlaethol 'Safety Groups UK' gan ennill Gwobr Arian am gefnogi cyflogwyr lleol a chodi ymwybyddiaeth am iechyd a diogelwch yn gyffredinol.

xiii. ***Wythnos Byw'n Iach:*** Cynigiwyd amrywiaeth o ddigwyddiadau ar y cyd rhwng staff a myfyrwyr dros yr wythnos i herio pobl i ganfod a mabwysiadu ffordd o fyw mwy iach.

xiv. ***Project Byw'n Dda, Gweithio'n Dda Llywodraeth Cymru:*** Recriwtiwyd nifer o arweinwyr staff a myfyrwyr i weithio ar y Project hwn a buont yn cymryd rhan mewn Her Teithio Prifysgol ym mis Hydref a Thachwedd yn erbyn pedair prifysgol arall. Gorffennodd Prifysgol Bangor ar y brig gan guro'r sefydliadau eraill o Gymru.

xv. ***Diwrnod Dim Smygu:*** Ymunodd "The Filter", cangen ieuenctid *Ash* Cymru â'r Brifysgol i helpu hyrwyddo'r ymgyrch 'Dim Smygu dros Gymru' fel rhan o Ddiwrnod Cenedlaethol Dim Smygu.

xvi. ***Mannau Arlwyo:*** Mae gan holl fannau arlwyo cofrestredig y Brifysgol Sgôr Hylendid Bwyd o 5 seren. Nodwyd y cyrhaeddiad clodwiw hwn ac awgrymwyd y gellid rhoi mwy o sylw iddo ar draws y sefydliad.

464(b). ADOLYGIAD O DDIOGELWCH BYSIAU MINI

Rhoddwyd crynodeb o'r Adolygiad Iechyd a Diogelwch Bysiau Mini a asesai gydymffurfiad â gofynion Safon Polisi Diogelwch Bysiau Mini'r Brifysgol. Nodwyd y pwyntiau allweddol canlynol:

i. *Cymhwysedd Gyrwyr:* Roedd ymron i bob un o'r 115 o aelodau staff, myfyrwyr a gwirfoddolwyr a enwyd fel gyrwyr bws mini yn ystod cyfnod yr Arolwg wedi derbyn Hyfforddiant Gyrrwr Bws Mini MIDAS.

ii. *Trwyddedau Bws Bach:* Nid oedd gan nifer o Ysgolion/Adrannau a oedd yn defnyddio bysiau mini dros gyfnod yr arolwg Drwydded Bws Bach. Mae angen gweithredu i wella'r elfen hon o gydymffurfio technegol â'r ddeddfwriaeth a'r dulliau gweithredu perthnasol.

iii. *Gofynion Yswiriant:*

   a. *Gwiriadau Blynyddol Trwyddedau Gyrru:* Mae'n glir bod Colegau/Ysgolion/Adrannau yn cael anhawster asesu Trwyddedau Gyrwyr yn flynyddol. Disgwylir y bydd y broses hon hyd yn oed yn fwy anodd pan gyflwynir newidiadau arfaethedig y DVLA a fydd yn dod â'r defnydd o gyfran bapur y drwydded yrru i ben.

   b. *Gwybodaeth sydd ar gael:* Nid yw'r system bresennol o reoli gwybodaeth ar yswiriant a

llogi cerbydau'n cynnig ffordd hawdd o archwilio a monitro, ac mae croeswirio yn arbennig o broblemus.

Yn dilyn yr Arolwg caiff nodyn atgoffa ynglŷn â diogelwch bysiau mini a gofynion cyffredinol gyrwyr/cerbydau ei anfon at Golegau / Ysgolion / Adrannau.

Mae trafodaethau i'w cynnal hefyd gyda'r Adran Gyllid i ganfod sut y gellir gwella eu systemau i gefnogi gofynion Polisi. Bydd hyn yn cynnwys, yng ngoleuni newidiadau'r DVLA, adolygiad o'r angen presennol i gynnal gwiriad blynyddol o drwyddedau gyrru'r sawl sy'n gyrru ar fusnes yn ymwneud â'r Brifysgol. **GWEITHREDU: Grŵp Tasg Gweithredu Diogelwch /Cyllid /Gwasanaethau IaD**

Yna caiff dyddiadau cwblhau eu pennu ar gyfer yr holl gamau gweithredu a nodir yn yr Adroddiad Adolygu.

464(c). ADOLYGIAD O DDIOGELWCH OFFER TRYDANOL

Rhoddwyd amlinelliad o'r Adolygiad i asesu lefel cyffredinol cydymffurfiad Colegau ac Adrannau â'r Safon Polisi Diogelwch Offer Trydanol. Nodwyd yr eitemau allweddol canlynol:

i. Cafwyd cynnydd sylweddol o ran lefel yr archwiliadau ffurfiol gweledol a phrofion (Profion PAT) o declynnau trydanol cludadwy, a'r broses o gadw cofnodion cysylltiedig, ers Adolygiad Diogelwch Offer Trydanol 2008.

ii. *Adrannau:* Gwelwyd gwelliannau sylweddol ar draws y rhan fwyaf o Adrannau; dim ond Adrannau bach iawn sydd heb roi system mewn lle.

iii. *Colegau:* Mae systemau da blaenorol wedi cael eu gwella ymhellach mewn dau Goleg, gyda thraean â threfniadau da mewn lle yn y rhan fwyaf o Ysgolion ond gwendid o ran monitro canolog ac o fewn rhai sefydliadau.

iv. O'r ddau Goleg sy'n weddill, bydd un ohonynt yn ymgymryd â gwaith sylweddol dros yr haf i fynd i'r afael â meysydd lle mae angen gweithredu. Nid yw'r Coleg arall wedi cwblhau cynllun hyd yma.

Darperir adroddiad o'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd maes o law. **GWEITHREDU: Gwasanaethau IaD**

465. GRŴP TASG GWEITHREDU DIOGELWCH

Rhoddwyd crynodeb o waith y Grŵp Tasg a nodwyd y canlynol yn neilltuol:

Bu newid diweddar i'r modd y mae'r Brifysgol yn ymateb i actifadu larymau tân yn awtomatig. Mae hyn yn dilyn cyhoeddiad Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru na fydd yn ymateb o 1 Ebrill 2015 i alwadau 999 yn ystod y dydd (gan unigolyn neu fusnes) sy'n adrodd am actifadu larwm tân oni bai y cadarnheir mai tân neu fater brys arall yw achos yr actifadu. Yn yr un modd, byddant yn ymateb i alwadau 999 gyda'r hwyr yn unig os yw'r alwad yn ymwneud ag eiddo preswyl neu fod tân wedi'i gadarnhau.

O ganlyniad i hyn mae pob Swyddog Diogelwch y Brifysgol wedi derbyn hyfforddiant wedi'i deilwra ar dechnegau a phrotocol Ymchwiliad Larwm Tân. Dyma grynodeb o'r dull gweithredu newydd i ymchwilio i dân:

- Ymchwilir i bob achos o actifadu larwm tân mewn man dibreswyl (academaidd neu weinyddol) ar yr ystâd gan Swyddogion Diogelwch sydd wedi derbyn hyfforddiant ac ni chaiff y mater ei adrodd i'r Gwasanaeth Tân (drwy 999) oni bai bod tân neu fwg yn cael ei gadarnhau.
- Ymchwilir i achosion o actifadu larymau tân mewn Neuaddau Preswyl rhwng 08:00 ac 20:00 o'r gloch gan y Staff Diogelwch.
- Gyda'r hwyr a thros nos (20:00-08:00) caiff unrhyw achos o actifadu larwm tân mewn

Neuadd Breswyl ei adrodd drwy 999 i'r Gwasanaeth Tân ac ni chaiff ei ymchwilio'n fewnol.

O ran defnyddwyr pob adeilad Prifysgol nid yw'r drefn sydd i'w dilyn pan glywant larwm tân wedi newid a rhaid i bawb adael yr adeilad ar unwaith.

Diolchodd y Cadeirydd i'r staff Diogelwch am eu cymorth yn cefnogi'r newid sylweddol hwn i'r dulliau gweithredu.

466. DAMWEINIAU A DIGWYDDIADAU MAWR

Nid oedd unrhyw eitemau i adrodd arnynt.

467. GWASANAETHAU IECHYD A DIOGELWCH

Mae'r eitem agenda hon wedi cael ei chyflwyno i gynnig gwybodaeth am waith y Gwasanaethau Iechyd a Diogelwch. Yn yr achos hwn, clustnodwyd yr eitem ar gyfer iechyd a diogelwch galwedigaethol a nodwyd y canlynol yn benodol:

i. Er mwyn helpu i sicrhau bod cefnogaeth briodol yn cael ei chynnig, byddir yn ymgynghori â rhanddeiliaid unwaith eto a chaiff cynlluniau a systemau eu hadolygu yn ôl yr angen.

ii. Er mwyn ceisio deall y cynnydd cyson yn y nifer o achosion o salwch tymor hir ers 2011 mae adolygiad o achosion a thueddiadau cenedlaethol yn cael ei gynnal ar hyn o bryd.

iii. Bydd Gwiriadau Iechyd yn cael eu cynnig i grwpiau o staff ar raglen dreigl; byddant yn cynnig asesiadau iechyd sylfaenol ac yn rhoi cyfle i staff drafod eu hanghenion iechyd unigol. Bydd unrhyw wybodaeth a ganfyddir hefyd yn helpu i gyfeirio Agenda Iechyd y dyfodol.

iv. Cynhaliwyd nifer o weithgareddau i hyrwyddo iechyd yn ystod y flwyddyn: Wythnos Byw'n Iach, sesiynau Tai Chi, Hunanamddiffyn a Dr Beic am ddim i staff a myfyrwyr.

v. Mae'r Brifysgol wedi ymaelodi â phroject Prifysgol Iach Llywodraeth Cymru. Mae'r project hefyd wedi ariannu 10 o staff i ddilyn cwrs hanner diwrnod Cymorth Cyntaf 'Ysgafn' Iechyd Meddwl.

vi. Cynhelir y fenter Teithio'r Byd i hyrwyddo iechyd a gweithgaredd unwaith eto, gyda thros 38 o Ysgolion / Adrannau a 150 o staff yn cymryd rhan ynddi.

vii. Mae system Hunan-asesu a hyfforddi ar-lein newydd y DSE wedi cael ei datblygu, sy'n caniatáu mwy o hyblygrwydd ar gyfer hyfforddiant a chadw cofnodion.

468. EITEMAU GAN AELODAU'R PWYLLGOR

Mae'r eitem agenda newydd hon wedi cael ei chynnwys i alluogi'r aelodau sy'n bresennol i godi pryderon penodol am iechyd a diogelwch. Nid oedd unrhyw eitemau i adrodd arnynt y tro hwn.

469. UNRHYW FATER ARALL

i. Yn dilyn yr adroddiad Diogelwch Offer Trydanol cafwyd ymholiad am safonau trydanol yng Ngholeg Bangor, Tsieina. Nodwyd bod hyn wedi cael ei ddal yn y dadansoddiad bwlch, a ymgymerwyd i nodi gwahaniaethau gweithredol rhwng Prifysgol Bangor a'r CSUFT, a byddant yn cael eu hystyried maes o law. **GWEITHREDU: Gwasanaethau IaD**